

MÓTUM FRAMTÍÐ

Lífsstíll og heilsufar kvenna með þroskahömlun

Rannsókn til MA prófs í fötlunarfræði
frá Félagsvísindadeild HÍ

Leiðbeinandi

Dr. Rannveig Traustadóttir

Yfirlit kynningar

1. Markmið, þátttakendur og framkvæmd
2. Bakgrunnur
3. Helstu niðurstöður
4. Lærdómar sem draga má af rannsókninni

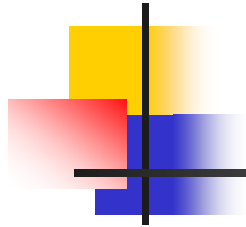
Markmið, þátttakendur og framkvæmd

- Megin markmið rannsóknarinnar var að afla skilnings á aðstæðum, reynslu og upplifun kvenna með þroskahömlun með áherslu á lífsstíl þeirra og heilsufar
- Lykilþátttakendur voru 10 konur búsettar á sambýlum eða í íbúðum
- Fór fram 2002-2005

Markmið, þátttakendur og framkvæmd (framh.)

- Spurningalistakönnun - markmiði var að kanna hvernig þjónustustofnanir fyrir fatlað fólk stæði að heilsuefingu og forvörnum
- Þátttakendur voru forstöðufólk sambýla og íbúða á öllu landinu
- Fór fram haustið 2003

Bakgrunnur rannsókna

- Mikilvægt að skoða líf kvenna með þroskahömlun í heild sinni
- Alþjóðlegar rannsóknir fáar en vaxandi áhugi fræðimanna
- Vísbendingar um að lífsstíls og heilsufarsleg staða þessarra kvenna sé verri en ófatlaðra kvenna

Lífsaðstæður kvennanna sem voru lykilþátttakendur

- Flestar höfðu búið á sambylum
- Höfðu stundað nám í sérskólum fyrir fatlað fólk eða í sérdeildum í almennum skólum
- Höfðu langa reynsla af störfum á hæfingarstöðvum eða vernduðum vinnustöðum

Lífsaðstæður kvennanna sem voru lykilþátttakendur (framh.)

„Ég er ekki eins þreytt í þessari vinnu eins og í ... þá var ég alltaf að sauma og fékk þá oft verki í axlirnar ... fæ ekki verki í þessari vinnu.“

(50 ára kona búsett á sambýli)

Lífsaðstæður kvennanna sem voru lykilþátttakendur (framh.)

„Ég veit að þegar hún [starfskona í íbúðum] ... fer með þeim [þjónustunotendum] að versla þá kaupir hún grænmeti ... en svo skemmist þetta því það er enginn til að sýna þeim.“

(Starfmaður við yfirstjórn þjónustunnar)

Lífsaðstæður kvennanna sem voru lykilþátttakendur (framh.)

„Þetta er allt mögulegt sko ... gos og pizza föstudag, sunnudag bingó og svo hérna farið út að borða á Hard Rock, sunnudagur kaffihús, föstudagur fara í keilu.“

(26 ára kona búsett í íbúð)

Lífsaðstæður kvennanna sem voru lykilþátttakendur (framh.)

„Ég er bara ekki ánægð með þetta ég var búin að safna ... ég var náttúrlega reið.“

(29 ára kona búsett á sambylí)

Ofbeldi gegn konum með þroskahömlun

- Starfsfólk hafi tilhneigingu til að umbera kynferðislega misnotkun væri hún framin af körlum með þroskahömlun
- Konur með þroskahömlun leggja áherslu á að fá hagnýta hjálp frá starfsfólki til að læra hvernig best sé að verndað sig gegn ofbeldinu

(McCarthy, M. 2000)

Lífsstíll og heilsufar

- Lífsstílstengd heilsufarsvandamál
- Mataræði kvennanna samanstóð af almennum heimilismat og skyndibitafæði
- Viðleitni til að draga úr neyslu fituríkra og sætra fæðutegunda
- Sælgætis- og gosdrykkjaneysla þó nokkuð almenn

Lífsstíll og heilsufar (framh.)

„Ég var hérna í morgun þá var ég 90 kíló. Ég borða svo mikið nammi, borða svo mikinn sykurl, það er fitandi og feiti líka ... um allan líkamann, ég er búin að eyðileggja fæturna.“

(26 ára kona búsett í íbúð)

Lífsstíll og heilsufar (framh.)

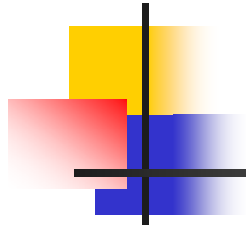
„Ég fór til læknis ... hann [læknirinn] segir að ég má ekki borða mikið ... ég var að borða mikið þegar ég var í Hinu Húsinu ... leið illa ... ég má ekki borða vitleysu, má ekki borða mikið nammi.”

(26 ára kona búsett í íbúð)

Stefnumótun og stuðningur

- Stefna þjónustustofnanna fyrir fatlað fólk í heilsueflingar- og forvarnarmálum fátíð
- Dæmi um nýlega stefnu sem talin var mikilvægt skref til að samræma vinnubrögð starfsfólks
- Starfsfólki fannst skorta á markvissan stuðning við fólk með þroskahömlun

Helstu lærdómar

- Stefnumótun þjónustuaðila
- Greina þörf fyrir fræðslu og stuðning
- Bæta samstarf og verklagsreglur þjónustuaðila
- Einstaklingsmiðað stuðningsnet
- Styrkja lífsskilyrði og virða sjálfsákvörðunarrétt